

Kompetanse-
strategi for Trøndelag

Handlingsprogram
2020 – 2022

Innledning

Trøndelag står overfor store endringer i samfunns- og arbeidsliv. I årene fremover vil teknologiutvikling, klimautfordringer, internasjonalisering, endring i næringsstruktur, innvandring og aldring av befolkningen påvirke kompetansebehovene på alle områder i arbeidslivet. De raske endringene i teknologi og arbeidsliv tilsier økt behov for livslang læring.

Kompetansestrategi for Trøndelag har som mål at enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir Trøndelag et konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor og at færrest mulig står utenfor arbeidslivet.

Handlingsprogram 2020-2022 konkretiserer Kompetansestrategi for Trøndelag.

Handlingsprogrammet 2020-2022

Handlingsprogrammet 2020-2022 konkretiserer Kompetansestrategi for Trøndelag.

Hovedmålene i strategien baserer seg på satsingsområdene:

1. Gode valg for den enkelte og for samfunnet.

Gode valg for den enkelte innebærer blant annet at man tar gode valg som fører til arbeid, og som gir den enkelte gode muligheter til å utvikle sin kompetanse gjennom livet. Gode valg for samfunnet innebærer at de menneskelige ressursene forvaltes best mulig.

2. Utdanningssystem som bidrar til tilstrekkelig og relevant kompetanse og arbeidskraft.

Dette berører planlegging og dimensjonering av utdanning, samordning på tvers av utdanningssystemene og økt gjennomføring, samt betydningen av styrket innovasjons- og entreprenørskapskompetanse.

3. Læring i arbeidslivet – og god bruk av kompetanse.

Tilgangen på arbeidskraft i Trøndelag varierer mellom regioner, sektorer og næringer. For å få tilgang til nok arbeidskraft i framtida vil arbeidslivet være avhengig av å utnytte hele arbeidskraftsressursen. Det betyr at både individ, bedrifter/virksomheter og samfunn må være rustet til å møte krav om ny kompetanse og håndtere omstilling. Søkelyset settes også på inkludering i arbeidslivet.

Relevante mål i Trøndelagsplanen

Kompetansestrategi for Trøndelag er en regional strategi, vedtatt igangsatt i Regional planstrategi 2016-2020 og utarbeidet i tråd med prioriteringene i Trøndelagsplanen 2018-2030. Kompetanse er sentralt for alle de ni retningsmålene/samfunnsmålene i Trøndelagsplanen, men det er særlig seks av målene som vil ha stor betydning for Trøndelags kompetansestrategi:

- *I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag.*
- *I 2030 er Trøndelag best i Norge på regional samhandling.*
- *I 2030 har Trøndelag et omstillingsdyktig og framtidsrettet arbeids- og næringsliv.*
- *I 2030 er trøndersk næringsliv basert på miljøvennlig næringsutvikling og teknologi.*
- *I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av mat og bioråstoff.*
- *I 2030 har Trøndelag et balansert utbyggings- og bosettingsmønster.*

Plassering i PLANSYSTEMET

Kompetansestrategi for Trøndelag blir fulgt opp gjennom dette regionale handlingsprogrammet.

Tilgrensende REGIONALE PLANER

- Strategi for innovasjon og verdiskaping
- Samferdselsstrategien, Delstrategi Mobilitet
- FoU-strategi for Trøndelag
- Balansekunst - Kulturstrategi for Trøndelag 2019- 2022

SAMARBEID FOR KOMPETANSEUTVIKLING – KOMPETANSEFORUM TRØNDELAG

KOMPETANSESTRATEGI FOR TRØNDELAG SKAL BIDRA TIL AT TRØNDELAG MØTER KOMPETANSEUTFORDRINGER PÅ EN OFFENSIV MÅTE. DET VIKTIGSTE GREPET ER SYSTEMATISK SAMARBEID GJENNOM FORPLIKTENDE PARTNERSKAP MELLOM NÆRINGS LIV, OFFENTLIG SEKTOR OG UTDANNINGSUTDANNINGS AKTØRENE.

Etablere en struktur for samhandling og samskaping for oppfølging av Kompetansestrategi for Trøndelag.

Tiltak 1	Kompetanseforum Trøndelag etableres og driftes
Dette betyr	Dialogforum med mål om omforent utfordrings- og målbeskrivelse, og dermed mulighet for samordning av virkemiddelbruk. Forpliktende avtaler mellom aktørene i Kompetanseforum utarbeides og følges opp. Kompetanseforum Trøndelag består av LO, NHO, NAV, Fylkesmannen i Trøndelag, Nord universitet, NTNU, VOFO, Trøndelag fylkeskommune. En kompetanseforumsstruktur for fylket utvikles.
Hovedaktør	LO, NHO, NAV, Fylkesmannen i Trøndelag, Nord universitet, NTNU, VOFO, Trøndelag fylkeskommune.
Tiltak 2	Regionale kompetansefora etableres der det ikke finnes fra før
Dette betyr	Utvikle regionale dialogarenaer. Forslag til mandat for regionale kompetanseforum utarbeides i samarbeid med regionene.
Tiltak 3	Etablere kontaktpunkter mellom arbeids- og næringsliv og regionale partnerskap for kompetanseutvikling
Dette betyr	Sikre dialog og innspill innen kompetansefeltet med alle bransjer. Se skisse for arbeids- og næringslivskontakt.
Hovedaktør	Kompetanseforum, arbeids- og næringsliv

¹¹ Kompetanseforumsstruktur = faste arenaer for dialog og avtaler for samhandling / partnerskapsarbeid innen kompetansefeltet i Trøndelag Strukturen består av Kompetanseforum Trøndelag på fylkesnivå, regionale kompetansefora i regionene og kontakt mellom arbeids og næringsliv på bransjenivå/virksomhetsnivå . Forslag til mandat for regionale kompetanseforum utarbeides i samarbeid med regionene.

Hovedmålene i Kompetansestrategi for Trøndelag

KOMPETANSESTRATEGIEN HAR TRE HOVEDMÅL OG NI DELMÅL

1. Helhetlig system for karriereveiledning skal bedre samsvar mellom etterspørsel etter arbeidskraft i arbeidslivet og den enkeltes bruk av egen kompetanse.

- Oppdatert kunnskapsgrunnlag om tilbud og etterspørsel etter kompetanse skal gi grunnlag for dialog, analyse og planlegging av utdanningstilbud.
- Tilgang til offentlige karriereveiledningstjenester for alle innbyggere i Trøndelag skal gi grunnlag for gode valg for den enkelte. Spesielt fokus rettes mot kjønnsstradisjonelle utdanningsvalg, innvandreres behov for karriereveiledningstjenester, seniorperspektiv og samiske forhold.

2. Trøndelag skal ha et fleksibelt utdanningssystem som møter arbeidslivets kompetansebehov.

- Kunnskapsgrunnlag og samarbeid mellom skole og arbeidsliv skal styre planlegging og dimensjonering av utdanningene.
- Bedre samordning på tvers av utdanningsnivåene og økt gjennomføring av opplæringsløp.
- Økt innovasjons- og entreprenørskapskompetanse.
- Tilrettelegge utdanning for økt deltakelse i arbeidslivet gjennom fleksible og tilpassede opplæringsløp.

3. Trøndelag skal ha et arbeidsliv som er preget av gode læringsmuligheter og god bruk av kompetanse, der flere blir faglig kvalifisert i samsvar med arbeidslivets behov.

- Flere investerer i kompetanseutvikling.
- Voksne har tilbud om kompetanseheving for å kunne delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv.
- Arbeidstakere med høyere utdanning rekrutteres til hele regionen.

GODE VALG FOR DEN ENKELTE OG SAMFUNNET

HOVEDMÅL 1: HELHETLIG SYSTEM FOR KARRIEREVEILEDNING SKAL BEDRE SAMSVAR MELLOM ETTERSPORSEL ETTER ARBEIDSKRAFT I ARBEIDSLIVET OG DEN ENKELTES BRUK AV EGEN KOMPETANSE.

Gode valg for den enkelte innebærer blant annet at man tar valg som fører til arbeid, og som gir den enkelte gode muligheter for å utvikle sin kompetanse gjennom livet. Gode valg for samfunnet innebærer at de menneskelige ressursene forvaltes best mulig, herunder at virksomheter i offentlig og privat sektor får rekruttert personer med relevant kompetanse.

Delmål 1.1

Oppdatert kunnskapsgrunnlag om tilbud og etterspørsel etter kompetanse skal gi grunnlag for dialog, analyse og planlegging av utdanningstilbud

Tiltak 1.1.1

Sammenstille og tilgjengeliggjøre kunnskapsgrunnlag

Dette betyr:

Kompetanseforum Trøndelag skal etablere statistikkutvalg som skal ha oversikt over, og ansvar for å utvikle kunnskapsgrunnlaget innen kompetansefeltet i Trøndelag. Statistikken skal gjøres kjent og skal ligge grunn for regionale analyser og diskusjoner. Statistikkutvalg vil også ha en rolle som bestiller av FoU innen kompetansefeltet. Utvalget skal levere statistikkgrunnlag til regionale kompetanseforum og bidra til å analysere trender. Kompetanseforum Trøndelag gir mandat til utvalget.

Hovedaktører

NAV, Fylkesmannen, Trøndelag fylkeskommune

Delmål 1.2

Tilgang til offentlige karriereveiledningstjenester for alle innbyggere i Trøndelag skal gi grunnlag for gode valg for den enkelte. Spesielt fokus rettes mot kjønnsstradisjonelle utdanningsvalg, innvandrernes behov for karriereveiledningstjenester, seniorperspektiv og samiske forhold

Tiltak 1.2.1	Kompetanseforum Trøndelag fyller rollen som partnerskap for karriereveiledning
Dette betyr:	Partnerskap for karriereveiledning ivaretas av Kompetanseforum Trøndelag. Partnerskapet skal utarbeide omforente mål for karriereveiledningstjenestene i fylket der ulike sektors rolle og ansvar er definert. Felles innsats innen karrierefeltet defineres gjennom et toårig prosjekt som beskriver helhetlig system for karriereveiledning i Trøndelag (tiltak 1.2.2) og modell for karriereveiledning i grunnopplæringa (tiltak 1.2.3). Kompetanseforum Trøndelag er prosjekteiere.
Hovedaktører	NAV, KS, Fylkesmannen, LO, NHO, NTNU, Nord universitet, VOFO, Trøndelag fylkeskommune.
Tiltak 1.2.2	Helhetlig system for karriereveiledning ^[4] etableres
Dette betyr:	Kompetanseforum skal sørge for at Trøndelag utvikler et helhetlig system for karriereveiledning som sikrer offentlig, kvalitetssikret og likeverdig tjenestetilbud i hele fylket. Dette gjelder spesielt, voksne i omstilling. Kvalitetsrammeverk for karriereveiledning implementeres i alle sektorer og nivå. Digitale karriereveiledningsløsninger inngår som supplement til dagens tjenester. Trøndelag har mål om å etablere minimum fire digitale karriereveilederstillinger i fylket.
Hovedaktører	NAV, KS, Fylkesmannen, LO, NHO, NTNU, Nord universitet, VOFO, Karrieresenteret i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune,
Tiltak 1.2.3	En helhetlig modell for karriereveiledning ^[5] i grunnopplæringa utarbeides
Dette betyr:	En helhetlig modell skal sikre alle elever i Trøndelag et likeverdig karriereveiledningstilbud. Dette arbeidet skal bygge på forskningsbasert kunnskap og nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning.
Hovedaktører	Skoleeiere (kommuner, fylkeskommune, private), arbeids- og næringsliv, Fylkesmannen,

^[4] Helhetlig system for karriereveiledning beskrevet i [Nasjonal kompetansepolitisk strategi side 16](#), [Kompetansestrategi for Trøndelag side 16](#)

^[5] En helhetlig modell betyr at det utarbeides et likeverdig tilbud til alle elever og lærlinger i Trøndelag. Samarbeid mellom skoleslagene nedfelles i likelydende avtaler.

UTDANNINGSSYSTEM SOM BIDRAR TIL TILSTREKkelig OG RELEVANT KOMPETANSE OG ARBEIDSKRAFT

HOVEDMÅL 2: TRØNDELAG SKAL HA ET FLEKSIBELT UTDANNINGSSYSTEM SOM MØTER ARBEIDSLIVETS KOMPETANSEBEHOV

Dette berører planlegging og dimensjonering av utdanning, samordning på tvers av utdanningssystemene og økt gjennomføring, samt betydningen av styrket innovasjons- og entreprenørskapskompetanse.

Delmål 2.1

Kunnskapsgrunnlag og samarbeid mellom skole og arbeidsliv skal styre planlegging og dimensjonering av utdanningene

Tiltak 2.1.1	Kunnskapsbasert samarbeid om dimensjonering av utdanningstilbudene i fylket ⁶ videreutvikles
Dette betyr:	Ordninger for å identifisere kompetansebehov fremmes gjennom: <ul style="list-style-type: none">• Felles kunnskapsgrunnlag og dialog, som er tilpasset dimensjoneringscyklus for utdanningstilbydere.• Samarbeidsstrukturer som legger til rette for å videreutvikle og etablere skole- og studietilbud relevant for framtidens arbeidskraftbehov.• Samordne og systematisere dialogen mellom regionen og Kunnskapsdepartementet om dimensjonering av utdanningstilbud innen høyere utdanning.
Hovedaktører	Kompetanseforum Trøndelag, regionale kompetansefora, RSA ved NTNU og Nord universitet, arbeids- og næringsliv.

⁶ Gjelder dimensjonering av videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning. Dette samarbeidet skal gi grunnlag for bredere innspill til behandling av dimensjonerings spørsmål og sluttbehandles av lovpålagte organ som yrkesopplæringsnemnd, fylkesting, samarbeidsforum for høyere yrkesfaglig utdanning og universitetsstyrene.

Tiltak 2.1.2	Felles innsats for tilstrekkelig læreplasser og hospiteringsmuligheter i arbeids- og næringsliv
Dette betyr:	Vi skal styrke og utvikle samarbeidet om læreplasser, samt ordninger for praksis, hospitering og studentoppgaver i hele fylket. Konkrete avtaler mellom skoleeiere og større virksomheter inngås.
Hovedaktører	Næringsklynger, arbeids- og næringslivet, virksomheter, NTNU, Nord Universitet, kommunene, opplæringskontor, Trøndelag fylkeskommune.

Delmål 2.2

Bedre samordning på tvers av utdanningsnivåene og økt gjennomføring av opplæringsløp

Tiltak 2.2.1	Arbeide for bedre samordning på tvers av utdanningsnivå
Dette betyr:	Etablere flere samarbeidsaktiviteter mellom utdanningsnivå for å forberede elever bedre til videregående skole og/eller studier innen høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.
Hovedaktører	Nord universitet, NTNU, Fylkesmannen, KS, kommunene, høyere yrkesfaglig utdanning, Trøndelag fylkeskommune

Delmål 2.3

Økt innovasjons- og entreprenørskapskompetanse

Tiltak 2.3.1	Videreutvikle arbeid med entreprenørskap som pedagogisk metode i hele utdanningsløpet
Dette betyr:	Entreprenørskap og innovasjon får mer oppmerksomhet i hele utdanningsløpet i samsvar med målene i fagfornyelsen. Dette for å ruste elevene/studentene til selvstendig tenking slik at de utvikler ferdigheter til å møte ulike utfordringer i fremtidens arbeidsmarked
Hovedaktører	NTNU, Nord Universitet, Kommunene, Fylkesmannen, Trøndelag fylkeskommune.

Tiltak 2.3.2	Stimulere til økt utviklingskompetanse i arbeid- og næringslivet
Dette betyr:	Stimulere til kompetanse- og FoU-samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, innovasjonsmiljøene og arbeids- og næringslivet
Hovedaktører	Næringshager, næringsklynger, NTNU, Nord universitet, Trøndelag fylkeskommune

Delmål 2.4

Tilrettelegge utdanning for økt deltakelse i arbeidslivet gjennom fleksible og tilpassede opplæringsløp

Tiltak 2.4.1	Styrke og utvikle fleksibel opplæring som kombinerer praksis i arbeidslivet med teoriopplæring
Dette betyr:	Videreutvikle og etablere ordinære og desentraliserte og/eller nettbaserte utdannings- og kurstilbud i tråd med nærings- og arbeidslivets behov
Hovedaktører	NHO, LO, NAV, Nord universitet, NTNU, frivilligheten, næringshager/innovasjonsmiljøene, kommunene, opplæringskontor, Trøndelag fylkeskommune
Tiltak 2.4.2	Tverretatlig samarbeid om kvalifisering
Dette betyr:	Vi må ha felles innsats for å styrke voksne utenfor arbeidslivet og arbeidstakere uten videregående opplæring sin kompetanse for å komme tilbake i arbeid / bli stående i arbeid. De ulike sektorens virkemidler ses i sammenheng for å tilrettelegge for økt deltakelse i arbeidslivet i tråd med arbeidslivets behov.
Hovedaktører	Nord universitet, NTNU, høyere yrkesfaglig utdanning, frivilligheten, Fylkesmannen, NAV, kommunene, Trøndelag fylkeskommune

LÆRING I ARBEIDSLIVET OG GOD BRUK AV KOMPETANSE

HOVEDMÅL 3: TRØNDELAG SKAL HA ET ARBEIDSLIV SOM ER PREGET AV GODE LÆRINGSMULIGHETER OG GOD BRUK AV KOMPETANSE, DER FLERE BLIR FAGLIG KVALIFISERT I SAMSVAR MED ARBEIDSLIVETS BEHOV

Tilgangen på arbeidskraft i Trøndelag varierer mellom regioner, sektorer og næringer. For å få tilgang til nok arbeidskraft i framtida vil arbeidslivet være avhengig av å utnytte hele arbeidskårsressursen. Det betyr at både individ, bedrifter/virksomheter og samfunn må være rustet til å møte krav om ny kompetanse og håndtere omstilling.

Se også [handlingsprogram 2020 – 2021](#), for Et verdiskapende Trøndelag, Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag.

Delmål 3.1

Flere investerer i kompetanseutvikling

Tiltak 3.1.1	Informasjon og holdningsskapende arbeid om viktigheten av å lære hele livet skal utvikles og iverksettes
Dette betyr:	<ul style="list-style-type: none">• Å spre kunnskap og øke bevisstheten i arbeidslivet om viktigheten av å gjennomføre relevante opplæringstilbud / kompetanseheving, samt opplæring innenfor grunnleggende ferdigheter.• Gjøre det lettere å skaffe seg oversikt over tilbud og muligheter.
Hovedaktører	Næringshager, næringsklynger, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, frivilligheten, NAV, Trøndelag fylkeskommune, kommuner

Delmål 3.2

Voksne har tilbud om kompetanseheving for å kunne delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv

Tiltak 3.2.1	Utvikle nye kompetansetilbud som møter behovene i et samfunn i endring
Dette betyr:	Utvikle nye kompetansetilbud som møter behovene knyttet til bærekraftsmålene, blant annet det grønne skiftet, teknologisk utvikling og utfordringer i helse- og omsorgssektoren.
Hovedaktører	Studieforbund, høyere yrkesfaglig utdanning, NTNU, Nord Universitet, NAV, KS, LO, NHO, Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen, kommunene.
Tiltak 3.2.2	Sikre voksne en kompetanse som gjør dem forberedt til omstillingskrav i arbeids- og samfunnslivet
Dette betyr:	<ul style="list-style-type: none">• Styrke kompetansen til voksne med svak tilknytning til arbeidslivet, herunder arbeidstakere uten videregående opplæring.• Voksne som ikke er arbeidsaktive skal ha et tilbud som motiverer til kompetanseheving for å mestre samfunns- og arbeidslivet.• Invitere til samarbeid med frivillig sektor som læringsarena for grunnleggende kompetanse.• Øke digitale ferdigheter der det er nødvendig for å kunne stå i arbeid.
Hovedaktører	NAV, Kommunene, Frivilligheten, Trøndelag fylkeskommune, karrieresentret i Trøndelag, Nord universitet, NTNU, høyere yrkesfaglig utdanning.

Delmål 3.3

Arbeidstakere med høyere utdanning rekrutteres til hele regionen

Tiltak 3.3.1	Bedre studentmobilisering gjennom samarbeid mellom høyere utdanningstilbydere, nærings- og arbeidsliv og studentene
Dette betyr:	Legge til rette for økt kontakt mellom studenter og arbeidsliv under studietiden slik at studenter blir kjent med jobbmulighetene i ulike deler av fylket. Stimulere og legge til rette for økt bruk av studentpraksis, oppgavesamarbeid, trainee- og hospiteringsprogram.
Hovedaktører	NTNU, Nord Universitet, næringshager og innovasjonsmiljø, Fylkesmannen, Trøndelag fylkeskommune.
Tiltak 3.3.2	Skape attraktive studiesteder i hele Trøndelag
Dette betyr:	Gå i dialog med fylkets studiebyer om strategisk stedsutvikling for studentrekruttering og velferd .
Hovedaktører	NTNU, Nord universitet, studentsamskipnadene, kommunene/regionrådene, studentsamskipnader, høyere yrkesfaglig utdanning og Trøndelag fylkeskommune